

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica intra octa[uas] Ep[ip]h[an]ie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

tū. z pede terit aridā. ps. In
flumie p̄trāsibūt pe. ibi le. in
īpo. Qd̄ bñ signatū habem⁹
ī filiis isrl. q̄ trāsīto mari ru-
bro. ad cantica exultatōis et
leticie sūt p̄uersi. Huic autē si-
gno p̄tradicit p̄ signū trāsī-
torie leticie et t̄palis gaudij.
De q̄ Sap. ij. Venite ḡ co-
ronem⁹ nos rosas añq̄ mar-
cescāt. nullū p̄tuz sit qd̄ non
p̄trāseat luxuria n̄ra. nemo
nost̄z exors sit luxurie n̄re.
vbi q̄ relinq̄m⁹ signa leticie.
vbi luxuria amatoz mōdi de-
scribit̄. a iuuetute. a vino. ab
vngent̄. a coronis rosarū. a
luxuria. a societate p̄niciosa.
Poeta. Disereq̄ breuissi-
ma vita. Portio dū bibimus
dū ferta z vngenta puellas.
Pocim⁹. obrepit nō intelle-
cta senect⁹. Posit⁹ est ḡ h̄ in
ruinā pctōz z in resurrectio-
nē iustoz. ps. Jō nō resur-
gūt ipi. in iu. neq̄ pec. zc. A.

Dñica infra octa. Ephis.

Mecro

b vos fr̄es p̄ mise-
ricordiā dei vt
exhibeat̄ copa v̄ra hostiā vi-
uentē. scām deo placentē. ra-
tionabile obsequiū v̄m zc.

Roma. xij. Distinctio ptz ex
textu. videlicet vt offeram⁹
nos deo in hostiā viuētē p̄ fi-
dei deuotionē. in hostiā san-
ctā p̄ spei elevationē. in ho-
stiā dō placētē p̄ dilectionē.
in hostiā rōnabilē p̄ discreti-
onē. Vñ p̄. Hostia siq̄ deo p̄
te dat̄. expedit vt sit. viuens
sectā. placēs. sal rōnis habēs

Igit̄ viuētē hostiā offer-
re debem⁹ deo ex nobis ipis
p̄ fidei deuotionē. Fides ei
est p̄ quā viuim⁹ deo z mori-
mur mūdo. Ro. vj. Exhibe-
te vos tanq̄ ex mortuis vi-
uentes zc. Tūc em̄ q̄ ex mor-
tuis viuere incipim⁹. cū p̄ fi-
dei deuotionē ad bñ op̄an-
dū p̄ualescim⁹. Fides ei sine
op̄ibz mortua ē. vt d̄z Jac. ij.
Sifr et bona opa sine fide.
Fido. Qui p̄ fidē cognitōz
dei h̄nt z op̄ibz obscurantur
exemplū balaam sequunt̄. q̄
cadens ope. apertos oculos
habuit in p̄templatiōe. Fi-
des hostias nostras reddit
viuidas. ac deo acceptas. q̄
quanto simplicior z deuoti-
or extiterit. tanto viuacior z
gratior deo erit. Hebreozū
xj. Fide plurimam hostiam
Abel deo q̄ Layn obtulit.
Plimā. i. plus acceptabilez.

Do. infra octa. epl.

quia iste ex fidel deuotione. et ille ex malignitate. i. Joh. iij. Omnis qui non est iustus non est ex deo. vsq; ibi. et propter quid occidit eum. quonia opera eius maligna erant. fratris autem eius iusta. **H**ora liter. Hostiam deo offerunt uiuentem. qui tempe iuuentutis sue ad religionem ueniunt. Eccles. xij. Memento creatoris tui in diebus iuuentutis tue etc. Itē per spei eleuationem. **S**pe em̄ in deum tendim⁹ et a terrenis affectibus eleuamur. qd̄ est hostiam sanctā de nobis ipis facere. Sicut enim fide. ita et spe. omnes hostie nostre deo sunt offerende. sicut abraam qui non soluz fide. sed etiam spe obtulit Isaac filium suum deo. sperans qd̄ potens esset deus suscitare eum. Hebreorū. xj. Nisi enim sancti aliā uitam et longe meliorem expectarent. p̄sentem tam constanter nequaquam expenderent. **S**pes q̄ ad immortalitatē tendit. solūmodo spes vocari poterit. quia qd̄ quis uidet quomō sperat sicut dicit ap̄tus. Unde illa spes que nos ad inuisibilia rapit. spes sancta est. et tanq̄

mater sinu immortalitat⁹ filios suos continet. Eccī. xx. iij. Ego mater pulchre dilectionis et agnitōis et sancte spei. Quidā aponūt. et timoris. Bene dicit spes sancta. qz sanctas hostias de nobis facit. i. stabiles et firmas. et in sancto p̄posito p̄seuerantes. sicut naues maris. que q̄diu in anchoris herent procellas non timent. Hebreo. vj. Fortissimū solaciū habeamus qui cōfugimus ad p̄positam spem. quā sicut anchoram habem⁹ anime tutam et firmam. et incedentē ad interiora uelaminis. hoc ē ad diuina occulta. q̄ nec oculus uidit. nec auris audiuit etc. que ad huc sub uelamē latent. **E**cōtra de spe reprobōz dicitur Sap̄ie. v. Spes impij quasi lanugo que a vento tollit etc. Et. ij. **B**achabe. iij. Tu ergo scelestissime et omnium hominū flagiciosissime. noli frustra extolli uanis spebz. **L**oquitur iste in p̄sona sanctorum spem resurrectionis habentium. Sap̄ientie. iij. Spes illorum immortalitate plena est. Itē in hostiam deo placentē p̄ caritatis dilectionē. **T**ūc ei hostiā do

placētē exhibem⁹. cū deuz
 ppter seipm. ⁊ proximū dili-
 gimus ppter deū. Qui enim
 nō diligit fratrem suū quē vi-
 det. deū quē nō videt. qmo-
 do diligit. Dilectio caritat⁹
 tanta est. q nullū munus. vi-
 ctima l' oblatio. sine ipsa pla-
 cere poterit vel pdesse. s. Co-
 rinth. xij. Si tradidero cor-
 pus meū ita vt ardeaz rē. vñ
 qz ibi. nihil mihi prodest. Et
 Barth. v. Si offers mun⁹
 tuū ante altare. et ibi re. fue.
 qz frater tu⁹ habet aliqd ad-
 uersum te rē. Glosa. Quō spi-
 ritualit' intelligi oportet. Ab-
 surdū em̄ est fratrem trāsina-
 rinū si ita acciderit qrenduz
 credere. q ad spūalia refuge-
 re cogimur. vt qd dictuz est.
 vade prius recōciliari fratri
 tuo. sine absurditate possit
 intelligi. Nos sum⁹ templū.
 altare est fidel. homo noster
 interior sacerdos. hostia si-
 ue mun⁹ oratio. Cū ergo in
 corde nostro deo volumus
 offerre orationē. si in aliquo
 lesim⁹ fratrem. pgendū est nō
 pedib⁹ corpis. sed motibus
 anie ad recōciliationē. Si
 autē p̄sens sit. renocand⁹ est ī
 gratiā postulando ventiam.
 Si prius hoc corā deo fece-

ris. tunc veniēs offeres mu-
 nus tuū rē. Isido. Caritas
 in dilectiōe dei ⁊ primi cōsi-
 stit. seruat autē in se dilectio-
 nē dei q̄ a charitate nō diui-
 dit. primi. Qui autē a frater-
 na societate secernit. a diuīe
 charitatis participatiōe pri-
 uat. nec poterit deū diligere
 q̄ noscīt in primi dilectione
 errare rē. Bonozū discretio
 est nō odire psonas. sed cul-
 pas. ⁊ recte dicta ab eis. p fal-
 sis nō spernere. sed pbare.

Itē rōnabilē p moderan-
 tie discretionē. ne qd nimis.
 Nā q̄cqd cū moderamine ⁊
 tēperamēto sit salutare est ⁊
 salubre. Quicqd autē nimis
 ⁊ vltra modū est pnciosum
 fit. studiūqz n̄m in p̄trariuz
 vertit. In oī ope modū ⁊ tē-
 perantiam oportet habere.
 Nā om̄e quod excedit peri-
 culosum est. Sicut aqua q̄
 si nimis imbres p̄beat. nō so-
 lū nulluz vsum adhibet. sed
 etiā periculū exhibet. Unde
 p̄hs. Sūme quoqz habitu-
 dines cū in excessu fuerit dis-
 solunt. Fides hostiā no-
 strā mactat ⁊ excoziat ⁊ ī fru-
 sta concidit. sicut p̄tz in mar-
 tyrib⁹ Heb. xj. Lapidati sūt
 secti sūt. tēptati sūt. in occi-

Domini. infra octa. epi

sione gladii mortui sunt Et
ij. Mach. vij. Post huc secu-
dus illudifz cute capitis ei-
cū capillis detracta. interro-
gabant si manducaret p̄usqz
toto corpe p̄ singula mēbra
puniret. Spes hostiā no-
strā eleuat corā dño. Leuit.
vij. Tulit z pectusculuz ele-
uans illud corā dño de arie
te p̄secratiōis in partē suaz.
sicut p̄cepit dñs Caritas
cōburit z in odorē suauitatē
ascēdere facit. Leui. iij. Su-
met sacerdos vniuersa vita-
lia cū reticulo iecoris z renū-
culis z adolebit ea super al-
tare in pabuluz ignis z sua-
uissimū odoris dño. Rō siue
discretio sal aponit z condit
sacrificiuz n̄m. ne sit illepi-
dū z insulsuz. Mar. ix. Om-
nis victima saliet. Bonū est
sal. q̄ si sal insulsum fuerit in
q̄ illud cōdieris zc. Amen.

De eadem dñica.

Hic tridu

p um inuenerūt illū
in templo ī medio
doctoz zc. Luce. ij. Hic q̄t/
tuoz p̄siderare possū. s. q̄bz
p̄s sit q̄rēd? vbi ineniēd?. q̄
r̄pis oportunitas. que rei in-
uente. vtilitas. Unde x̄sus.

A quibz inquiri. vel vbi. vel
qñ. vel ad quid. Debeat am-
missus puer. s̄ sermone no-
ta. Querend? est x̄pus a
parentibz. z generalibz z spe-
cialibz. Generales parentes
sunt omnes fideles z in chri-
stū credentes. Speciales s̄
maria z ioseph. De generati-
bus parētibz suis dicit Mat-
th. xij. Quicūqz fecerit vo-
luntatē patris mei q̄ in celis
est ip̄e me? frater soroz z ma-
ter est. Ac si diceret. fratres
mei z soroz mee sunt q̄ vo-
luntatē p̄ris mei faciūt. z ma-
ter mea est. q̄ p̄ predicatiōē
me generat in cordibz credē-
tiū. Talis m̄r erat apls Ba-
la. iij. Filioli mei q̄s iteruz
parturio donec formet x̄ps
in vobis. Speciales parē-
tes sunt maria z ioseph. my-
stice loquēdo. Nā p̄ Ioseph
q̄ nutricius dñi fuit. intelli-
gunt actiui qui x̄pm nutri-
unt in mēbris suis. De qui-
bus Matth. xxv. Esuriui z
dedistis mi. māduc. zc. Per
maria intelligunt p̄templati-
ui. que optimā partē elegit.
Sed vterqz parēs dolēs q̄-
rit x̄pm in s̄ mūdo. qz z acti-
ui circa p̄lima turbant. z cō-
templatiui diuturnitate ex-

pectationis fatigant. zinge/
 miscentes ex dilatiōe deside/
 rij lassant. Roma. viij. Sed
 z nos ipsi p̄micias spūs habē
 tes. intra nos gemim⁹. ado/
 ptionē filiorū dei expectan/
 tes. qui tñ dolor z gemitus
 meritoz est vtriusq. q̄a sepe
 qđ cū dolore querit. cū gau/
 dio repitnr. z cū diligētia cu/
 stoditur. Ps̄. Hec est gene/
 ratio querentiū dñm q̄re. f.
 dei ia. q̄ diu luctatus cū an/
 gelo tandē meruit bñdictio/
 nem. Itēz q̄rend⁹ est in tē/
 plo tanq̄s in loco diuino cul/
 cui mancipato. vbi. s. de⁹ lau/
 datur z glorificat. Ps̄. Et in
 templo ei⁹ om̄es dicēt glori/
 am. Et Matth. xvj. de pue/
 ris clamantib⁹ in tēplo. O/
 sanna filio dauid zc. vbi sani/
 tates p̄ferunt. Matth. xvj.
 Et accesserunt ad euz ceci z
 claudi in tēplo z sanauit eos
 vbi diuina mysteria et sacra/
 menta celebrant. Beda sup
 Lucam. Instituit de⁹ sacra/
 menta z eozū certa locavt in
 ecclesia audiatur missa z cō/
 ficiatur eucharistia z similia
 vbi ieiunijs z orationib⁹ va/
 catur. Luce. ij. Erat anna p̄/
 p̄betissa zc. vsq̄z ibi. que non
 discedebat de templo ieiu/

nūjs z obsecrationib⁹ serul/
 ens deo nocte ac die zc. Pos/
 sumus etiāz templum illud
 dicere cor nostrz. iuxta illud
 apostoli. j. Corint. iij. Tem/
 plū dei sanctū ē qđ e. v. In
 templo christus inuenit. dñ/
 modo studiose z diligent re/
 quiratur. Ps̄. In toto cor/
 de meo exquisiui te ne re. m.
 Quidā em̄ non toto sed par/
 tito corde deum requirunt.
 q̄ ideo repellunt a mandat⁹
 dei. qz tepidi et negligentes
 inueniuntur. Inuenitur
 autē in hierusalem. z in tem/
 plo. z inter doctores. hoc est
 in contemplatione. oratiōe z
 predicatione. Hierusalē est
 visio pacis. Templū dom⁹
 orationis. doctores sunt p̄/
 dicatores diuine legis et sa/
 cre scripture expositores. Be/
 da super Lucam. Post trid/
 duum inuenerunt illum in
 templo in medio doctorum.
 Quasi fons sapientie in me/
 dio doctorum sedet. sed qua/
 si exemplar humilitatis pri/
 us interrogat z audit q̄s in/
 struat. ne paruuli a seniori/
 bus doceri erubescant. et ne
 infirmus docere audeat.
 dei virtus et dei sapientia
 non dedignatur eos inter/

Domini. infra octa. epi.

rogare et audire quod dicunt et non faciunt. quia iuxta verbum Iherosolimitanum. Loquens que ad deum pertinet. et non faciens. et si inuicem est sibi. audientibus tamen predest. Exemplum de core. Item querendus est in temporibus oportunitate. hoc est post triduum penitentis. confessionis et satisfactionis. De quo Bar. viij. Discrecor super turbam. quia e. iam tri. susti. me. Dignum enim et congruum est ut pro lacrymas penite se dominus faciat inueniri. nec ultra subtrahat presentiam suam. ne in via penitentis et afflictionis deficiamus. Abacuc. ij. Qui si subtraxerit se. non placebit anime mee. Item post triduum fidei spei et charitatis poterit spiritus inueniri. quoniam quod confidunt in illum intel. veri. et fide. in di. acq. illi. Sap. iij. De hoc triduo dicitur Exo. viij. Ibim⁹ via trium dierum in solitudines. Fides est prima dies. et pertinet ad incipientes. Spes secunda. et pertinet ad proficientes. Caritas tertia. et pertinet ad sanctos iter suum proficientes. Item post triduum cordis. oris. operis. Corde enim creditur ad iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem. Querendus est enim in cordis simplicitate. Sap. j.

In simplicitate cordis querite illum etc. In sermonis puritate. j. Pe. iij. Si quis loquitur quasi sermones detur. et Proverb. xv. Ab hominatio domino cogitationes male. et sermo pulcherrimus firmabitur ab eo. In operis bonitate. Gal. vj. Dum tempus habemus operemur bonum ad omnes etc. De hoc triduo dicitur Gen. xi. Tres dies adhuc se post quos recordabitur pharaon ministerium tui. et restituet te in gradum pristinum. Nota quod triduum illud christi amissionis figura et quoddam indicium fuit resurrectionis. Unde Beda super Lucam. Post triduum repit in templo. datus indicium. quia post triduum triumphalis passionis resurgeret quod mortuus crederetur. Et nos si mortui fuerimus mundo. carni. et vicibus. ipsum post triduum beate resurrectionis et immortalitatis. in templo celestis hierusalem inueniemus. Domine tempus vite presentis est congruum et opportunum ad querendum ipsum et inueniendum. Ps. Querite faciem eius etc. Item querendus est per maxima sue inuentionis utilitate. Proverb. viij. Qui me inuenerit inueniet vitam. et bona. salutem a domino. Bonus est quod cum sponsa amore

languente dicere poterit. in/
 ueni quē diligit anima mea.
 Quis em̄ nō q̄reret sapiāz.
 q̄s nō inuestigaret iusticiāz.
 q̄s nō appeteret sanctitatez.
 q̄s nō optaret redēptionez.
 Hec om̄ia fact̄ est nob̄ chri/
 stus. z sit q̄tidie ex sua beatif/
 sima z utilissima inuentione
 Un̄ apl̄us. j. ad Ro. j. Qui
 fact̄ est nob̄is sapiā a deo. z
 iusticia z sanctificatio z redē/
 ptio. vt quēadmodū scriptū
 est. Qui gloriāz. in dño glo/
 riet̄. Merito gliari poterit
 cui xp̄s est sapiā. Ip̄e em̄ est
 dux sapiē z sapientiū emen/
 dator. Sap. vij. Itē cui iu/
 sticia. vt ei inherēdo iuste et
 pie z sobrie uiuat in h̄ secl̄o.
 ad Titū. ij. Itē cui sanctifica/
 tio. vt mūdus sit ob om̄i inq̄/
 namento. j. Thez. iij. Hec ē
 volūtas dei sanctificatio ve/
 stra. vt abstineat̄ vos a for/
 nica. zc. Itēz cui est redēptio
 vt redimat eū a iugo diabo/
 lice seruitutis. Ps̄. Redēpti/
 onem misit dñs p̄lo suo zc.
 Qui talē gēmā sciret cogno/
 scere. p̄ quā sapiens. iustus.
 sanct̄. z saluus posset existe/
 re. multo labore ip̄am q̄ntū
 libet longe positā deberet q̄/
 rere z multo p̄cio cōparare.

Matth. xij. Dedit oīa sua
 z cōparauit eā. Et studiosis/
 sime custodire. Cant. iij. Te/
 nui eum nec dimittā zc. Po/
 terat dicere beata v̄go. Con/
 gratulamini mihi qz inueni
 dragmā meam. i. precluz re/
 demptiōis humane. Virgo
 q̄rit dolens. reperit gaudēs
 filius sequit̄ matrē obediēs
 ad significādū qz filij debēt
 parentibz obedire. z dolores
 illoz humilitate placida de/
 lintre. Nec mirū si parentibz
 se dignat̄ est subdere. q̄ vo/
 ci homis in solis fixatione vo/
 luit obedire. Josue. x. Volū/
 tatem timentū se faciet. Ps̄
 Amen.

Dominica p̄ma post
 octauas epiphānie.

Rationi

o instantes. neces/
 sitatibus sancto/
 rū cōmunicantes zc. Rom̄.
 xij. Legitur. iij. Reg u. vj. qz
 Salomō fecit duos cheru/
 bin de lignis oliuarū. et po/
 suit in medio templi interio/
 ris zc. Per hos duos cheru/
 bin accipere possum̄ oratio/
 nis studiū. z elemosyne fru/
 ctum. de quibz hic loquitur
 apostol̄ cuz dicit. Orationi

o